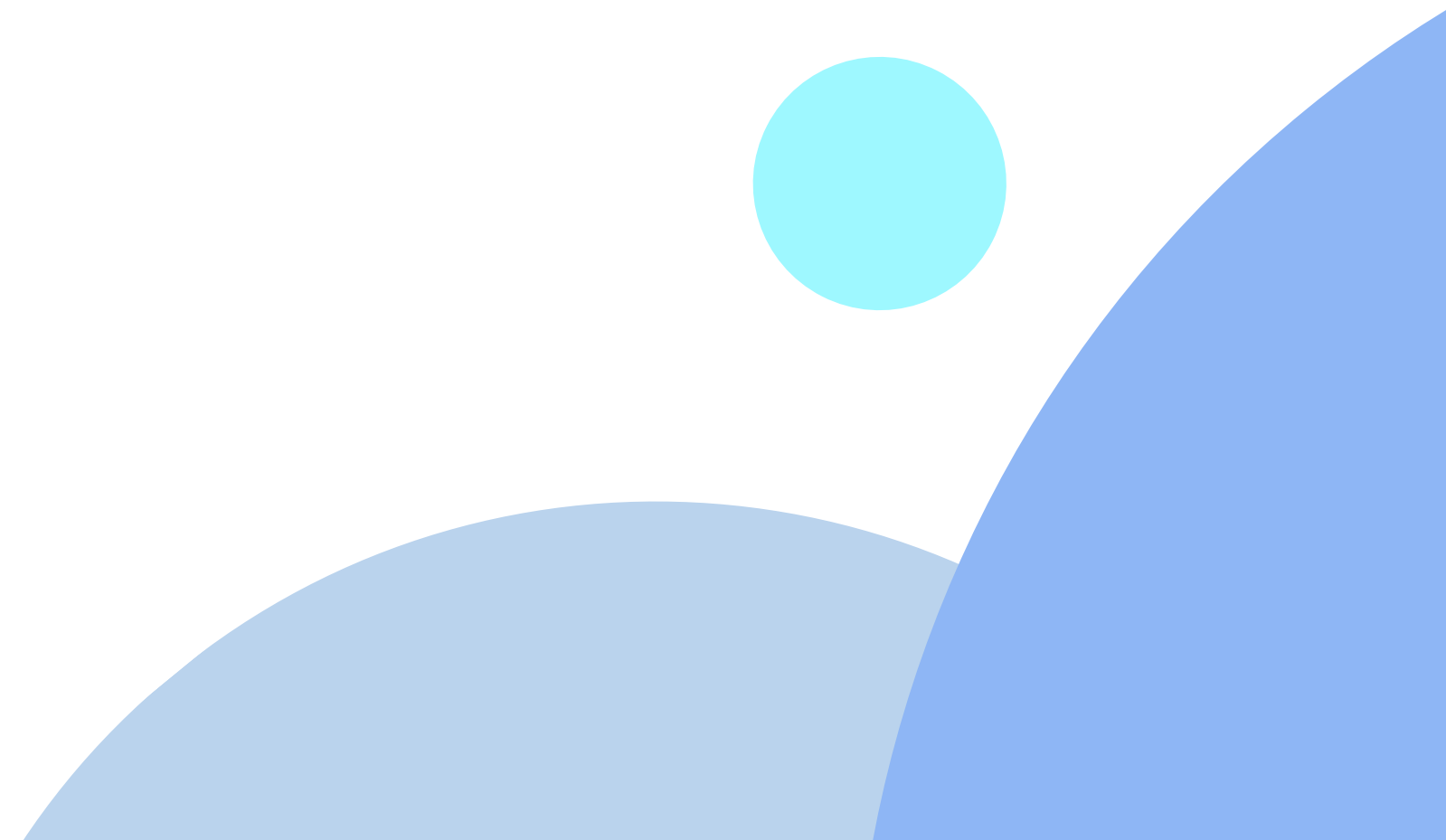

Brabant
Cloud

Waarde van Woorden

November Cursusmaand

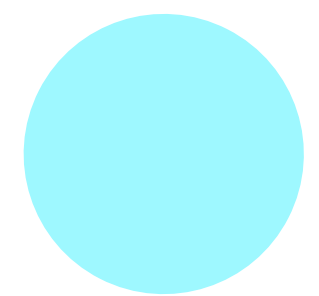

November Cursusmaand

- 05/11: Themaportals
- 12/11: Vinden door te verbinden
- 19/11: Waarde van woorden
- 26/11: Opschonen in Memorix Maior

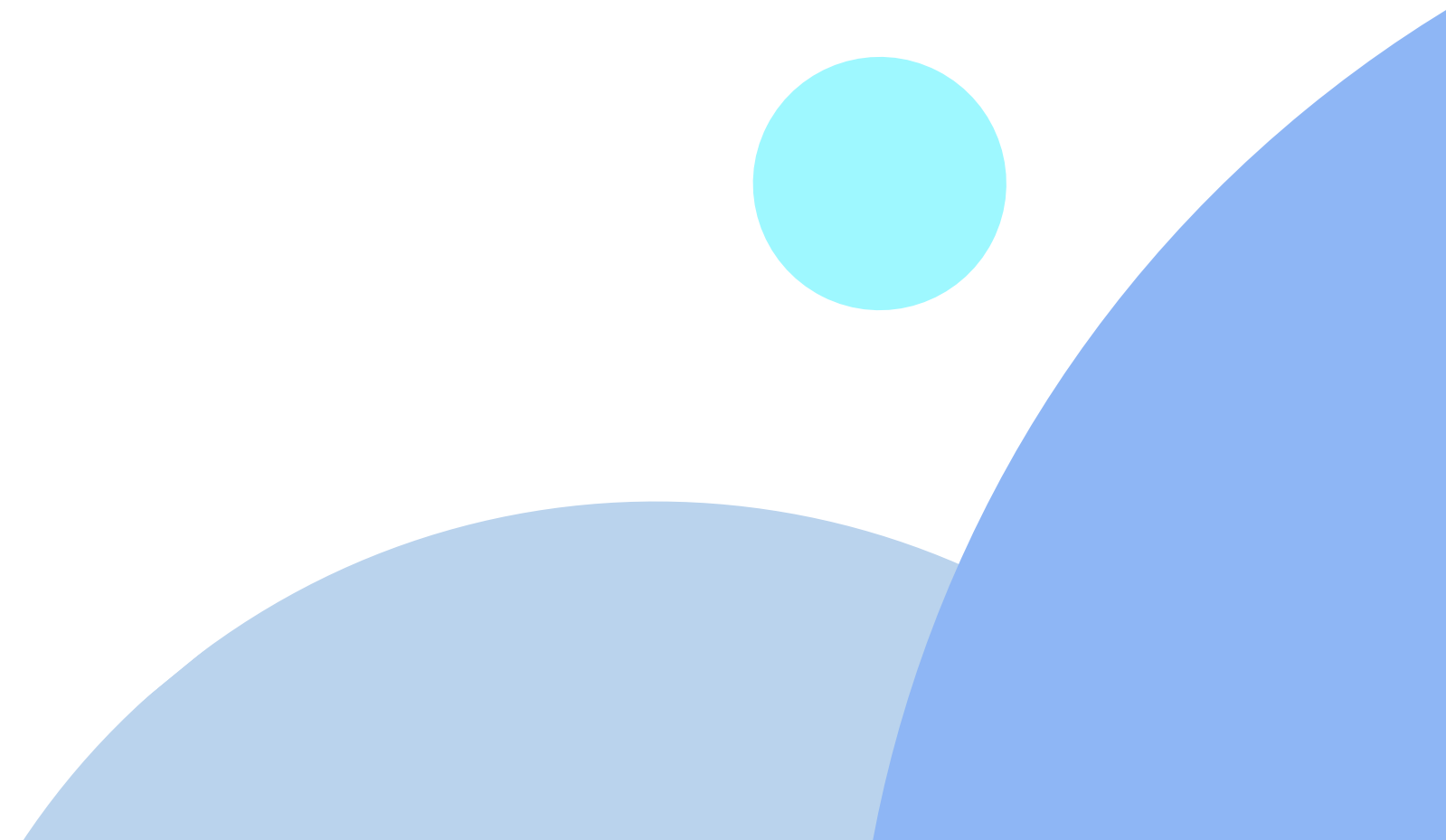
De spelregels!

1. Iedereen zet zijn geluid uit.
2. Als je iets wil zeggen steek je digitaal je hand op. Wanneer je de beurt krijgt zet je je microfoon aan.
3. Je camera mag aan. Dan kunnen wij zien tegen wie we praten.
4. De sessie wordt opgenomen. Houd daar rekening mee wanneer je je camera aanzet.

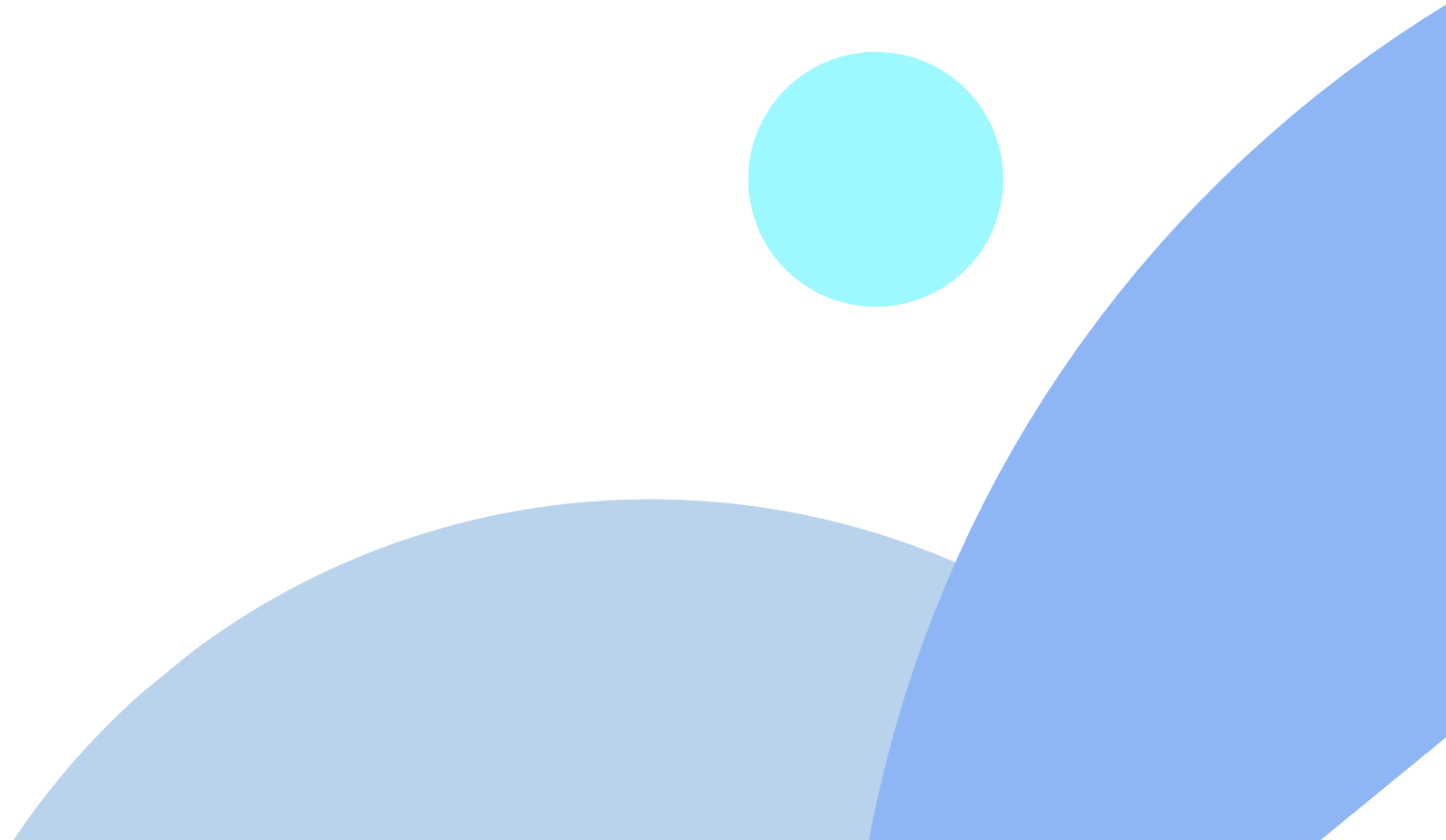

Wat gaan we vandaag doen?

- Traject ID
- Welke Geschiedenis?
- Waarde van Woorden
- Hoe nu verder?

Traject ID

- Diversiteit, toegankelijkheid en inclusie.
    - "Wat betekenen deze termen voor het erfgoedveld?"
    - "Wat betekenen ze voor onze houding richting andere (erfgoed)gemeenschappen?"
    - "Hoe kunnen wij onze projecten inclusiever maken?"
    - "Hoe gaan wij (nieuwe) samenwerkingen aan?"
  - Bewustwording!
-

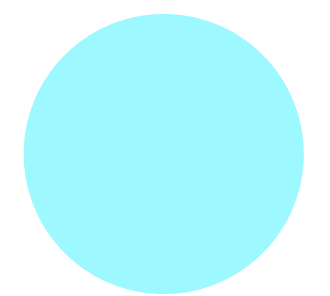
Geschiedenis: zo was het!?

- Geschiedenis komt tot stand in maatschappelijke machtsverhoudingen.
    - Wie zijn niet zichtbaar in erfgoed?
    - Wat is (on)bewust vergeten?
    - Schrijven van geschiedenis is een privilege.
  - Daders – slachtoffers - helpers - omstanders + complexe combinaties van rollen.
-

Woorden doen ertoe

“Aandacht voor woorden betekent dat we erkennen dat de taal die we gebruiken eraan bijdraagt dat groepen zich verbonden voelen met de samenleving. Dit is dus een strijd om representatie, herkenning en respect.”

- Wayne modest, Vrije Universiteit Amsterdam

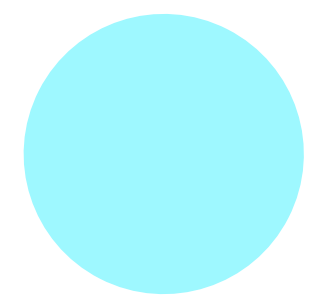
Waarde van woorden

- Samen op zoek naar inclusie in collectieomschrijvingen.
    - Voelt iedereen zich juist gerepresenteerd?
    - Zijn er woorden gebruikt die kwetsend kunnen zijn of mensen of groepen kunnen uitsluiten?
    - Hoe vind je deze woorden?
    - Welke alternatieven zijn er?
    - Hoe kun je hier rekening mee houden en je collectie toch volledig doorzoekbaar houden?
  - Bewustwording en leerproces, ook voor onszelf.
-

De Hondenkar

- "Veelal wordt de hondenkar heden ten dage gezien als een schamel vervoermiddel voor rondtrekkende dubieuze sjacheraars, ketellappers, messen- en scharensliepers, armoezaaiers en ander negotie- en kneupsgatenvolk."

De Hondenkar

De Hondenkar

- “Veelal wordt de hondenkar heden ten dage gezien als een schamel vervoermiddel voor rondtrekkende dubieuze sjacheraars, ketellappers, messen- en scharensliepers, armoezaaiers en ander negotie- en kneupsgatenvolk.”

De Ngulu

- “Weinig wapens spraken zo tot de Europese verbeelding als het zogeheten ‘executiemes’ of ‘beulzwaard’ van de Ngombe en hun burens langs de Congostroom. Aangedikte beschrijvingen van terechtstellingen uit de 19de eeuw moesten het beeld van een wreed Afrika bevestigen.”
-Tropenmuseum

De Ngulu

- Deze messen werden gebruikt als algemeen ceremonieel stuk, maar hun **voornaamste doel was de ceremoniële terechtstelling** van slaven. De ontdekkingsreiziger Glave verklaarde rond 1890 dat de geëxecuteerden pas gevangen slaven waren die vervolgens in stukken werden gehakt en waarvan de lichaamsdelen voor menselijke consumptie werden verkocht.

De Ngombe stonden bekend als **vraatzuchtige kannibalen** en "woeste mensenjagers", die plunderden en moordden voor "kannibale orgieën".

De Ngombe gebruikten het mes in de "Likbeti" dans, die vaak twee dagen duurde. Aan het einde van de dans werd een geit geofferd met een enkele slag van het ngulu zwaard, en bij het feestmaal werden de ledematen en de romp van de geit **verorberd**, net zoals in vroegere tijden menselijke slachtoffers werden gemaakt.

Waarde van woorden

- Wat komen we tegen in collectieomschrijvingen?
    - Titels van werken
    - Historische teksten
    - Moderne collectieomschrijvingen
  - Wat kunnen we hiermee doen?
  - Bewustwording en leerproces, ook voor onszelf.
-

Multiperspectiviteit

- Bekijk een object vanuit verschillende perspectieven.
- Let op de historische context, maar ook hoe nieuwe inzichten daarmee samenwerken.

Uitgangspunten

- Ga ook in het maken van een collectiebeschrijving respectvol om met elkaar.
  - Stel menselijkheid voorop. Wanneer het over personen of groepen in koloniale context gaat, moet je ervoor waken niet mee te gaan in de dehumaniserende terminologie die in het verleden gebezigd werd.
  - Let op de historische context van een object of foto, maar vergeet ook de hedendaagse inzichten niet.
  - Besef en bewustwording zijn essentieel.
-

Hulpmiddelen

- Onderzoek naar sporen van slavernij en het koloniale verleden in de collectieregistratie door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.
- Hoe kun je objecten die gerelateerd zijn aan het koloniaal verleden vinden in je collectie?
- Words Matter, een incomplete gids voor woordkeuze binnen de culturele sector door het Tropenmuseum.
- Welke woorden zijn beladen en hoe zou je deze kunnen vervangen?

Brabant
Cloud

Vragen?

